

Chapter 12

विद्याधनम्

Page No 67:

Question 1:

उपयुक्तकथनानां समक्षम् 'आम्', अनुपयुक्तकथनानां समक्षं 'न' इति लिखत-

(क) विद्या राजसु पूज्यते।

(ख) वाग्भूषणं भूषणं न।

(ग) विद्याधनं सर्वधनेषु प्रधानम्।

(घ) विदेशगमने विद्या बन्धुजनः न भवति।।

(ङ) सर्वं विहाय विद्याधिकारं कुरु।

Answer:

(क) विद्या राजसु पूज्यते।

(ख) वाग्भूषणं भूषणं न।

(ग) विद्याधनं सर्वधनेषु प्रधानम्।

(घ) विदेशगमने विद्या बन्धुजनः न भवति।।

(ङ) सर्वं विहाय विद्याधिकारं कुरु।

आम्
न
आम्
न
आम्

Question 2:

अधोलिखितानां पदानां लिङ्ग, विभक्तिं, वचनञ्च लिखत-

पदानि	लिङ्गम्	विभक्तिः	वचनम्
नरस्य	.....	.....	.....
गुरुणाम्	.....	.....	.....
केयूराः	.....	.....	.....
कीर्तिम्	.....	.....	.....
भूषणानि	.....	.....	.....

Answer:

पदानि	लिङ्गम्	विभक्तिः	वचनम्
नरस्य	<u>पुंल्लिङ्गम्</u>	<u>षष्ठी</u>	<u>एकवचनम्</u>
गुरुणाम्	<u>पुंल्लिङ्गम्</u>	<u>षष्ठी</u>	<u>बहुवचनम्</u>
केयूराः	<u>पुंल्लिङ्गम्</u>	<u>प्रथमा</u>	<u>बहुवचनम्</u>
कीर्तिम्	<u>स्त्रीलिङ्गम्</u>	<u>द्वितीया</u>	<u>एकवचनम्</u>
भूषणानि	<u>नपुंसकलिङ्गम्</u>	<u>द्वितीया</u>	<u>बहुवचनम्</u>

Page No 68:

Question 3:

श्लोकांशान् योजयत-

क

विद्या राजसु पूज्यते न हि धनम्

केयूराः न विभूषयन्ति पुरुषम्

न चौरहार्यं न च राजहार्यम्

सत्कारायतनं कुलस्य महिमा

वाण्येका समलङ्करोति पुरुषम्

ख

हारा न चन्द्रोज्ज्वलाः।

न भ्रातृभाज्यं न च भारकारि।

या संस्कृता धार्यते।

विद्या-विहिनः पशुः।

रत्नैर्विना भूषणम्।

Answer:

क

विद्या राजसु पूज्यते न हि धनम्

केयूराः न विभूषयन्ति पुरुषम्

न चौरहार्यं न च राजहार्यम्

सत्कारायतनं कुलस्य महिमा

वाण्येका समलङ्करोति पुरुषम्

ख

विद्या-विहिनः पशुः।

हारा न चन्द्रोज्ज्वलाः।

न भ्रातृभाज्यं न च भारकारि।

रत्नैर्विना भूषणम्।

या संस्कृता धार्यते।

Question 4:

एकपदेन प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

(क) कः पशुः?

(ख) का भोगकरी?

(ग) के पुरुषं न विभूषयन्ति?

(घ) का एका पुरुषं समलङ्करोति?

(ङ) कानि क्षीयन्ते?

Answer:

(क) विद्याविहीनः पशुः।

(ख) विद्या भोगकरी।

(ग) केयूराः पुरुषं न विभूषयन्ति।

(घ) वाणी एका पुरुषं समलङ्करोति।

(ङ) अखिल भूषणानि क्षीयन्ते।

Question 5:

रेखाङ्कितपदानि अधिकृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

(क) विद्याविहिनः नरः पशुः अस्ति।

(ख) विद्या राजसु पूज्यते।

(ग) चन्द्रोज्ज्वलाः हाराः पुरुषं न अलङ्कुर्वन्ति।

(घ) पिता हिते नियुङ्क्ते?

(ङ) विद्याधनं सर्वप्रधान धनमस्ति।

(च) विद्या दिक्षु कीर्तिं तोनति।

Answer:

(क) विद्याविहीनः कः पशुः अस्ति?

(ख) का राजसु पूज्यते?

(ग) चन्द्रोज्ज्वलाः के पुरुषं न अलङ्कुर्वन्ति?

(घ) कः हिते नियुङ्क्ते?

(ङ) विद्याधनं कथं धनमस्ति?

(च) विद्या कुत्र कीर्तिं तनोति?

Page No 69:

Question 6:

पूर्णवाक्येन प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

(क) गुरुणां गुरुः का अस्ति?

(ख) कीदृशी वाणी पुरुषं समलङ्करोति?

(ग) व्यये कृते किं वर्धते?

(घ) भाग्यक्षये आश्रयः कः?

Answer:

(क) गुरुणां गुरुः विद्या अस्ति।

(ख) संस्कृता धार्यते वाणी पुरुषं समलङ्करोति।

(ग) व्यये कृते विद्या वर्धते।

(घ) भाग्यक्षये आश्रयः विद्या अस्ति।

Question 7:

मञ्जूषातः पुँल्लिङ्ग-स्त्रीलिङ्ग-नपुंसकलिङ्गपदानि चित्वा लिखत-

विद्या

धनम्

संस्कृता

सततम्

कुसुमम्

मूर्धजाः

पशुः

गुरुः

रतिः

पुंल्लिङ्गम्

स्त्रीलिङ्गम्

नपुंसकलिङ्गम्

यथा-हाराः

अलङ्कता

भूषणम्

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Answer:

पुंल्लिङ्गम्

स्त्रीलिङ्गम्

नपुंसकलिङ्गम्

यथा- हाराः

अलङ्कता

भूषणम्

पशुः

विद्या

धनम्

गुरुः

संस्कृता

कुसुमम्

मूर्धजाः

रतिः

सततम्